

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

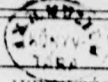
FIUME, szombat, 1908. január 25.

20. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Vicolo dell'Ospedale. (Uj Wurzer ház). I. em.

TELEFON 229. SZÁM.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy óra 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET

a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.

Hivatalos hirdetések 6 hasábos polt sorja 40 fillér.

A nyelvkérdés.

Bármennyire is szoktuk hajtogatni, hogy Ausztria fundamentuma a mozaik képét adja s hogy ez a mozaik egy szép napon szétválik darabjaira, annyi bizonyos hogy az osztrák államhatalom jobban ért a különböző kövek összeillesztéséhez, mint mi. Ausztriában mindenütt a német nyelv az uralkodó, s ezzel szemben nem kimélik sem a lengyeleket, sem a szlávokat. Isztriában vagy Dalmáciában hányszor hallani azt a panaszt, hogy az osztrák kormány elnyomja a szláv nyelvet úgy a hivatalokban, mint az iskolákban. Hogy eredményes-e ez az elnyomás, az megint más kérdés. Ez mindig attól függ, hogy hol és minő eszközökkel történik az elnyomás.

Nálunk egészen másképp van minden. A tótok, románok, szerbek, pángeránok mind azt szeretnék, hogy még a hivatalok s a bíróság előtt is az ő nyelvük járja. A törvényhatóságokban meg is van az a joguk és vannak magyar törvényhatóságok, ahol a magyar nyelv mellett a nemzetiségi törvényhatósági tagok nyelve is érvényesül — a jegyzőkönyvekben.

A horvátokról ne is szóljunk. Ezek annyira elkapiták már magukat, hogy önálló horvát államról, független horvát királyságról álmodnak. S ha őszintén akarunk beszélni, nem titkolhatjuk el azt a tényt, hogy az a politika, amelyet ma követnek a fórumon levő államférfiak, a horvát tulzók álmait a megvalósulásához vezet. Rakodczay bán után Rauch báró azzal kezdi meg a ténykedését, hogy a régi horvát álmok egyikét váltja valóra. Hiszen még emlékezhetünk az 1883-as eseményekre, amikor a lázadászerű tüntetések napirenden voltak nemcsak a horvát fővárosban, hanem Horvátország más városaiban, a tengermenték számos helységében — az ugynevezett cimerekérdés miatt. A tömeg leszedte a közös állami épületekről a magyar állam cimereit és a magyar fölliratokat. Ezek az állapotok Pejacevics gróf, az akkori horvát bán lemondását hozták magukkal. A nép végre belenyugodott az eseményekbe s amire talán már csak egyes politikuskok gondoltak, azt most Rauch báró, az új bán habozás nélkül megígérte s meg is valósította. A horvát hivatalos lap már közli is a bán rendeletét, amelynek értelmében a közös hivatalok magyar-horvát föllírásait lassankint fölcserélik a horvát föllírásokkal.

Ugyanigy jártunk a révhatalmi címerekkel már előbb. Pedig a révhatalmak nem magyar-horvát, hanem magyar királyi hivatalok. De hát a mi önkéntes engedékenységnk és buta lovagiasságunk soha sem ismer határt.

Határt nem ismerő engedékenységeről tesz tanuságot a magyar államhatalom Fiumével szemben is. Itt is mindig az történik, amit az autonóm-irredenta tulzók akarnak. Mert a magyar államhatalom úgy látszik semmit sem akar Fiumében.

Beéri egyszerűen azzal, hogy a maga dédelgetett leányának nevezze, hogy a korona gyöngyének engedje csufolni stb. No de hát ez neveléses magatartása az államhatalomnak. Elvégre itt a magyar nemzet fiai is letelepednek s gondoskodni kell legalább azok polgári jogainak az érvényesüléséről. Miért csak Fiumében ee legyen a magyar embernek polgári joga? Miért csak itt rekeszszék ki őket a városi, a politikai és a társadalmi életből.

Kérdések amelyekre sohasem kapjuk meg a feleletet.

A magyar nemzet fiaiak itt egyedül kell küzdeniök a nemzeti érdekekért. Nekik kell pótolni azt, amit a magyar államhatalom elmulaszt. S tünnük kell, hogy egy előttük ismeretlen nyelv legyen az uralkodó a hivatalos és nem hivatalos feliratokon, hogy még a rendőrségen se tudják magyar jegyzőkönyvbe mondani a panaszukat. S ez még nem elegendő a tulzóknak. Mindig újabb és újabb követelésekkel állnak elő, amelyek előbb utóbb szintén teljesülnek.

Ezek után már csak azt várjuk, hogy mikor fogja követelni az uraimon lévő párt a souverainitását vagy separalizálását az anyaföldtől.

A sok beteljesedett lehetetlenség után már semmi sem lehetetlen.

(f. o.)

— **A kivándorlási tanulmányozása.** A függetlenségi és 48-as párt kivándorlási bizottsága tegnap este Ugron Gábor elnöklésével ülést tartott, amelyen résztvettek Beck Lajos, Ferenci Géza, Földes Béla, Kállai Lipóti Kállay Tamás, Máriássy Mihály, Mérey Lajos, Nagy Barna, Nagy Sándor, Ságbi Manó és Szemere Huba. Beható tanácskozás után a bizottság a következőkben állapodott meg:

1. Megbízta elnökét, Ugron Gábort, sürgetse meg Andrassy gróf belügyminiszternél a kivándorlás és a bevándorlás rendezésére vonatkozó törvényjavaslat beterjesztését és kéri a javaslatnak a kivándorlási bizottság tagjai között előleges kiosztását, hogy kellő tanulmányozás tárgyává tehessek. 2. az anyag földolgozását addig is öt részre osztja és pedig: a) a kivándorlás okai; a kivándorlás korlátozása, az állam érdekében jogos megnehezítése s a kivándorlók helyzete, életviszonya Amerikába érkezésükig; b) a kivándorlottak helyzete, gondozása, felügyele Amerikában; c) a visszavándorlás irányítása Amerikából; d) a visszaván-

dorlottak elhelyezése itthon; e) a székelyek kivándorlása és visszavándorlása.

Előadókul megválasztották a) Beck Lajos b) ifjabb Mudarász József, c) és d) Mérey Lajos, e) Ferenci Géza.

A bizottság legközelebbi ülésében az elnök a belügyminiszternél a végzetlekről tesz jelentést és ehhez képest szabja meg az előadók munkája beterjesztésének a határidejét.

Irka-firka

jelentéktelen dolgokról, amelyek azonban egyesek szemében eléggé jelentéktelenek. Szó van beszélgetésünk során arról is, hogy Fiumében mennyire respektáltatik az igazság s ha valaki véletlenül megbántatik, nem adnak alkalmat arra, hogy a sértő bocsánatot kérjen, mert (és itt van a kutya eltemetve) elégtételt sem kérnek tőle.

A *Tengerpart* egy s néhány hasábjain a napokban a sajtó boncoló asztalára helyezett egy cserepár fiumei orvost, akinek, azt hisszük, e sajtó útján véghez vitt anatómiai vizsgálat után nem maradt bőr a pófáján. És dicseretére válják, e morál-operáció folyamata alatt meg sem szisszent. Kiált minden vágást, elnyelt minden sértést és zsebrakott minden — sajnos, hogy csupán papírosan — elcsatant nyaklevest. Ez a hős, mint fiumei hatósági orvos, megsértette az állam nyelvét, a magyart. Ezen ujság, sőt ezen toll is, végig szántott ennek a sehonnainak az ábrázatán, de, természetesen: az esze ágában se volt, hogy helyt álljon tetteért.

De hogyan értjük mi ezt a szót, hogy: helyt álljon? Nemcsak a párbaj terem porondját gondoljuk ehhez eszközül, amely eszközt mi, legyen az bármily modernellenes illatu, ha kéri tőlünk, soha sem szoktunk megtagadni. (Csak nem igen kéri. Ezért azonban még nem törünk senki feje felett sem bírói pálcát.) Van azonban egy másik módja is az elégtételtevésnek (és ez nem mindig csak a törvényszék), azaz ha előáll a szóban forgó ember és mellére ütve kiáltja:

— Igen, ezt tettem; feszítetek meg! Igazam volt.

És lehet, hogy megfeszítik. De igaza volt.

Az az előbb lepingált fiumei emberorvos azonban állati meghunyászkodással bujik el a szakácsnője szoknyája mögé és sem sértve sem akarja magát érezni, sem elő nem áll, hogy neki igaza volt, amikor azt ordította, min a megveszett sakal, hogy Fiume nem Magyarország és Fiumében nem szabad csak olaszul beszélni.

A kegyes olvasót nem kell felháborítani ez ismeri eset miatt, mert, meg vagyunk a felől győződve, hogy amugy is felháborodott. Csak egy szivességre akarjuk kérni a fiumei magyarságot, amely lapunk olvasója. Kerülje ezt az orvos urat olyképpen, mint elkerülte Karl Exner ur konyháját, amikor vérig gyalázta a magyarságot. Most már megvagyunk a duumvirátus: Exner és Jelloussegg. Mindakettő hizik a magyar pénzen, magyar embernek támogatásán és mindakettő gyalázkodással emlékezik meg róla.

Ilyen esetek ellen, sajnos, nem lelünk Fiumében elégtételt. *Társadalmi uton* kell te-

hát magunknak minduntalan megfelelő szatiszfakciót szerezni. Hogy ez némiképpen elidegeníti koronkint a Fiumében lakó fajokat egymástól, arról mi nem tehetünk. Ez az ugynevezett bölcs nagypolitika. T. i. hogy bele ne ártsa magát a hatóság itt semmi ilyen és ehhez hasonló kérdésbe. És rábizza az ügyek elintézését magára a megsértett emberekre. Akik mindig nagyon meggondolták itt, hogy mikor háborodjanak fel és mikor tűrjenek? Most pedig, hogy felháborodnak, bizonyára van ehhez olyan fontos okok, hogy más urakban is megmozduljon a lelkiismeret. Tetszik tudni: az a nemzeti lelkiismeret!

Card.

UJDCONSÁGOK.

Szerkesztőségünk és kiadóhivatalunk telefonszáma (ügyinteruban, mint helyi beszélgetésekre) 229. Nyomdánk telefonszáma (közvetlenül lapzárta előtt felmerülő sürgős tudósítások számára) 920.

Farsangi naptár.

Január 25. A filharmonikusok hangversenye.
Január 26. Első álarcosbál a Comunaleban. Kezdeté este 9 órákor.
Február 1. Kiskereskedők alkalmazottainak bálja.
Február 1. A vasutasok országos szövetsége fiumei kerületének bálja a Corsia Deák-szállóban, a vasutas árvaláz javára. Kezdeté este 9 órákor.
Február 2. Második álarcosbál a Comunaleban. Kezdeté este 9 órákor.
Február 5. A 79. Jellacsics-erzed tisztikarának mulatsága a Europa-szálló nagytermében. Kezdeté este 9 órákor.
Február 8. A „Falco” kerékpáregyesület nagy bálja a Corsia Deák-szálló nagytermében. Kezdeté este 9 órákor.
Február 8. Bál a Casino Patriotticoban.
Február 9. Harmadik álarcosbál a Comunale színházban. Kezdeté este 9 órákor.
Február 12. Az olasz jótékony egyesület bálja.
Február 16. Negyedik álarcos bál.
Február 19. Nagy „biancorosa” álarcos bál.
Február 22. Filharmonikusok jelmez bálja.
Február 23. Filharmonikusok nagy bálja.
Február 23. Nagy álarcosbál a Comunale színházban. Kezdeté este 9 órákor.
Február 26. A Jellacsics erzed tisztikarának jelmez bálja az Europa-szálló nagytermében.
Február 29. Nagy bál a Casino Patriotticoban.
Március 1. Nagy gyermekbál a Comunale-színházban. Kezdeté délután 3 órákor.
Március 3. Utolsó álarcosbál a Comunale-színházban.

— **A zászló merénylője.** A magyar zászló elleni merénylet tett sének az állapota egyre rosszabodik. Attól tartanak, hogy meghibbant az elméje azoktól az ültegektől, amelyeket Pea Pál, az Adria hajóársaság bátor gépésze mért reá. Itt említjük meg, hogy Pea Pál tisztelgő tegnap adták át az emléktárgyat a bátor zászló-védelműjének. Az emlék egy szép ezüst cigarettatárca és ezüst gyufatartó. A cigarettatárca hátlapjára a következő szöveget vésték: „Bátorság a legszebb férfierény.” Pea Pál egész sereg üdvözlő táviratot és levelet kapott. Többek között üdvözölte őt szülővárosa és Kecskemét városának polgármestere is.

— **A kivándorlók pénze.** Az osztrák pénzügyminisztérium által összegyűjtött adatokon alapuló érdekes kimutatást közöl az „Ökonomische Jahresrundschau”, mely az Amerikában élő magyar és osztrák kivándorlók pénzküldeményét tünteti fel. A kimutatás szerint az 1902—1906. években a kivándorlók Magyarországra és Ausztriába a következő összegeket küldték:

	Hazai bankok útján		A postatakarékpénztár és külföldi bankok útján	
	Ausztriába	Magyarországra	Ausztriába	Magyarországra
1902.	43	47	17	30
1903.	55	54	21	31
1904.	66	55	21	21
1905.	88	58	26	20
1906.	123	82	24	66

Ehhez járul az Amerika és Ausztria közti postautalványforgalom útján Ausztriába küldött 11, 14, 17, 23 és 33 millió korona. Az Amerika és Magyarország között fennálló postautalványforgalom útján Magyarországra küldött összegek nincsenek kimutatva, de nem igen rünk el az igazságtól, ha a postautalvánnyal Magyarországra küldött összegeket az ily uton

Ausztriába juttatott összegeket az ily uton Ausztriába jutott összegek háromnegyedére tesszük, mely számítás szerint Magyarországra Amerikából postai uton e jelzett években a következő összegek érkeztek: 8, 10, 13, 15 és 24 millió korona. Eszerint a pénzküldemények bruttó-összegei a következők.

	Ausztriába, Magyarországra, összesen millió korona		
1902.	71	85	156
1903.	90	95	185
1904.	214	89	193
1905.	137	94	231
1906.	190	132	322

Mindehhez hozzájárulnak az ajánlott levelekben hazaküldött, valamint a visszavándoroltak zsebeiben hazahozott összegek, melyek szintén jelentékenyek, de megközelítőleg sem állapíthatók meg.

Azonban nem csak küldtek, de vittek is ki pénzt Amerikába kivándorlók, minélfogva, hogy a pénzbeli nyereség és veszteség számláját felállíthassuk, azt is tudnunk kell, hogy megközelítőleg mennyire emelkedik az az összeg, amelyet honfitársaink részint utiköltség fedezésére, részint az amerikai törvénynek megfelelően a partraszállás alkalmával való felmutatás céljából magukkal vittek, mely összegek tehát a nemzetvagyonat apasztották. Az osztrák pénzügyminiszter által az amerikai bevándorlási statisztika alapján 1904-ben egybeállított kimutatás szerint azok az összegek, melyet egy-egy kivándorló az utiköltség fedezésére kiad és az, amit Amerikában felmutat, fejenként 350—400 koronára tehető, mely összegből 250 korona utiköltségre, 100 korona a készpénz készletre esik, Természetesen ez az átlag csak azokra a kivándorlókra vonatkozik, akik munkakeresés céljából mennek Amerikába, mert azok, akiknek az a szándékuk, hogy az Unio területén állandóan letelepedjenek és e célból ott földet vegyenek, jelentékenyen több hazai pénzt visznek ki magukkal. Különösen Magyarországból azonban ily célból eddig aránylag kevesen vándoroltak ki, úgy hogy az Egyesült Államokban és Kanadában letelepült magyar farmerek számát 5—6 ezernél többre nem tehetjük. Ennélfogva a kivitt pénz fejenkénti átlagát csak a fent kimutatott 350 koronában állapíthatjuk meg, mely átlag a kivándorlók számának az az európai kikötők kimutatása alapján való megállapítása után a jelzett években a következő bruttó összegeket adja.

	millió korona
1902-ben kivitetett	66.5
1903-ban	82.—
1904-ben	60.—
1905-ben	96.—
1906-ban	100.5

Megjegyezzük, hogy ezen összegek Ausztriát és Magyarországot együttesen terhelik, a magyar kivándorlók által kivitt összegeket elkülönítve nem is lehet kimutatni, mert a fiumei kikötő kivételével a többi kikötőből utra kelő hazai kivándorlók mindannyia „osztrák magyar kivándorlók címen mutatatták ki. E szerint Ausztria és Magyarország együttes kivándorlási mérlege az 1902—1909 évekre a következő.

	Hazaküldetett	Kivitetett	Többlet
1902	156	66.5	89.5
1903	185	82.—	103.—
1904	193	60.—	133.—
1905	232	96.—	135.—
1906	382	100.5	221.5
Összesen	1087	405.—	682.—

E szerint az öt évi mérleg 682 millió korona aktívával zárul, vagyis ezen évek alatt Ausztria és Magyarország nemzetvagyonra a kivándorlók által hazaküldött pénzek révén tisztán 682 millió koronával gyarapodott.

— **Tengerészkapitány vizsgák.** A tengerészeti hatóságnál tegnap kezdődtek a tengerészeti és kapitányi vizsgák. A vizsgákat Rödiger Ernő miniszteri osztálytanácsos vezeti.

— **Hajóstársaságok tarifafarca.** Liverpoolból táviratozzák: A „Journal of Commerce” jelenti, hogy az Atlanti tengeri hajóstársaságok értekezletét február 5-ikére hívták egybe. Az egyes érdekelt körök tárgyalásai eközben folyton folynak; ezek között azok is, amelyek a „Lusitania” és „Mauretania” gőzcsónok személydíjszabásának rendezésére vonatkoznak. Hír szerint az egybehívandó értekezlet főtárgya a Hamburg-Amerika és a Cunard-társaság közötti megegyezés létrehozása lesz.

— **Hangverseny.** A Hangversenyegyesület e hó 30-án nagy orkesztrális hangversenyt rendez a Comunale színházban. A műsor a következő: 1. Weber: „Freischütz” ouverture. 2. Beethoven: Sinfonia IV. Adagio, All. vivace, Adagio, All. vivace, All. ma non troppo. 3. Grieg: Deer Gyut. Suite. Le matin, La mort d'Ase, La danse d'Anitra, Dans la halle duroi de montagne. 4. Händel: „Largo”. 5. Wagner: A nürnbergi mesterdalnok előjátéka. A hangversenyt Címadori Róbert vezeti. Az állóhelyeket a tagok részére tartják fenn. Jegyek Ozini Károly illatszerkereskedésében kaphatók. Helyárak: Elsőrendű páholy 10 korona, másodrendű páholy 5 korona. Belépő a páholyokba (nem tagok részére) 1 korona. Karzat 50 fillér. A hangverseny este 8 és fél órákor kezdődik.

— **A munkaközvetítés.** A földmívelésügyi miniszter által a belügyi és a kereskedelemügyi miniszterekkel egyetértőleg szervezett munkaközvetítő központ jelentése szerint a visszavándorlók közül alkalmazást találhat 2432 bányamunkás, 12527 erdei munkás, 6332 földmunkás, 3228 gyári és ipari munkás, 3141 gazdasági munkás és család. A visszavándorló munkások azt a jegyzéket, amelyből a munkaalakokról tájékozást szerezhetnek, a földmívelésügyi miniszter fiumei, zsonai és királyndai közvetítő kirendeltsége útján kapják meg. A munkaközvetítő központ ezen az uton is fölkéri azokat a munkaadókat, akik a visszavándorlók részére alkalmazást ajánlhatnak, hogy munkásszükségletüket közvetlenül a földmívelésügyi minisztérium munkásszükséglet osztályával szóval levélben, telefonon vagy táviratban közöljék; a bejelentés nincsen semmiféle hivatalos formához kötve.

— **A Fiumei első rizshántoló- és rizskeményítőgyár r.-t.** 1907-re 150 korona azaz 15% osztalékot fizet.

— **Hajórajunk külföldi útja.** Pólából írja tudósítónk: Mint itt hire jár, az „Erzherzog Ferdinand Max”, „Erzherzog Karl” és „Erzherzog Karl” csatahajókból, továbbá két torpedóuzóából alakított hajóraj, a jövő hó végén hosszabb külföldi utra indul. Az ut körülbelül hat hónapig tart. Először Maltába megy a hajóraj, majd Cartagenát, Malagát, Gibraltárt, Tangert, Algirt és Tuniszt keresi fel. Spanyolországban Alfonso király is meglátogatja a hajórajt. Ez az első eset, hogy az új nehéz csatahajókból álló osztály külföldre megy. Mindegyik csatahajó 10.600 tonnatartalmu és egyenkint négy 24, valamint tizenkét 19 centiméteres ágyúval és huszonegy könnyű ágyúval van felszerelve. Az ut célja az osztrák-magyar hadilobogót a külföldön bemutatni és a tisztikart s legénységet gyakorolni.

— **Az első álarcosbál.** Vasárnap este 9 órákor kezdődik tulajdonképpen az igazi farsang. Akkor tartják meg a Comunale színházban első álarcosbált. A mulatságon a Sperber-féle zenekar fog játszani. A táncokat, mint minden esztendőben, az idén is Celebrini Clement táncmester vezeti. Belépődíjak: Földszinti és páholybelépőjegyek 2 korona, páholy, félmelet és elsőrendű 12 korona, másodrendű 6 korona. Karzat 40 fillér.

— **Dohánygyári bál a Comunaleban.** Már nagyban folynak az előkészületek a dohánygyári bál megtartására. Az intézőbizottság élén Termatsits kir. tanácsos, a dohánygyár igazgatója áll. A meghívókat csak most fogják szétküldeni.

— **Mozgófényképek.** Az „Edison” mozgófényképszínház legújabb műsora: A tulipánok. — Részlet az „I puritani” operából grammofon- és zenekari kísérettel. — Fájdalom és kötelességteljesítés. — Egy hős emlékei.

— **Gyorsírási tanfolyam.** Értesítjük az érdeklődőket, hogy az e hó 5-én tartott értekezleten elhatározták, hogy a Kovács Tódor vezetésével álló magyar gyorsírástanfolyam f. hó 14-én este 8 órákor veite kezdetét. Felhívotnak tehát mindazok, akik a gyorsírást elsajátítani kívánják, keressék fel a tanfolyam vezetőjét, mely e hó 14-étől kezdve minden kedden és pénteken este 8 és 9 óra között a „Kereskedők és Iparosok” egyesületének helyiségében a városi takarékpénztár épületében a Café (Grand mögött, földszint) az első vásárcsarnok bejáratával szemben található. A jelentkezők számától függ, hogy az olasz, német és horvát gyorsírási tanfolyamok is megtartatnak lesznek.

— **A társadalomtudományi körből.** A fiumei társadalomtudományi körben élénken folyik a munka. Még e hó folyamán három előadás lesz az egyesület nagytermében (Via Fiumara 2), vasárnap délelőtt fél 11 órakor *Tedeschi Amadeo* triezsi szónok tart előadást „A polgári evolucio és a szocializmus” címen.

— **A dalmát hajósok sztrájkja.** Im már hat nap óta tart a dalmát hajósok sztrájkja. Magában Zára kikötőjében a *Dalmácia* új hajóstárságnak hét hajója vesztegel. Az áru a parton fölhalmozódott s ahol a *Lloyd* és az *Ungaro-Croata* hajói nem kötnek ki, ott az egész kereskedelmi és személyforgalom teljesen megakadt. A postát a kikötői és pénzügyi hatóságok hajói szállítják, de mivel nem bírják kellően lebonyolítani, kíségetést kértek az osztrák kereskedelmi minisztertől, akinek közvetítésére a hadügyi minisztériumtól két hadi torpedót kaptak, amelyek már meg is érkeztek Spalatóba; január 22-én pedig Zárába érkezik.

Ezelatt folyik a tárgyalás a Dalmácia hajóstársaság és a sztreikolók által kiküldött megbízottak között. A tárgyaló felek között békéltetőül közbelépett Ebner lovag, a triezsi tengerészeti hatóság elnöke. A szájkolók a maguk részéről pedig *Sramkics dr.* üdvédet nevezték meg meghatározottjuk gyanánt. Az első kérdésül felvetették a tárgyalás helyét, de még ebben sem jutottak megállapodásra, mert az igazgatóság Triesthez, a sztrájkolók pedig Spalatóhoz ragaszkodtak, minélfogva most táviratváltással történik az alkudozás.

A sztrájkolóknak követelése nem is annyira a fizetésjavítás, mely inkább a nyugdíj és szolgálati pragmatika szabályozása, nehogy a társaság őket fegyelmi eljárás nélkül — egyszerű cselédek gyanánt — bármikor tetszése szerint szolgálataiból elbocsáthassa, amint az előbbi hajótulajdonosok tették. A matrózok rendkívüli szolgálataikért külön díjazást is követelnek. A sztrájkolók részén van a lakosság szimpatiaja.

TÁVIRAT. TELEFON.

A képviselőház ülése.

A tisztek fizetésrendezése.

Fordulat a politikai helyzetben.

Halálos végű kardpárbaj.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, jan. 24. A képviselőház mai ülésén *Justh Gyula* elnököl.

Bizony Ákos beterjeszti az ügyészi és bírói szervezet módosításáról szóló bizottsági jelentést.

Nagy Emil indokolja a házszabályrevízió szükségét. Történelmi visszapiantást vet Magyarország parlamenti történelmére. Konstatálja, hogy a ma többség képviseli a nemzet ábrándjait. Azután megokolja, hogy miért van szükség a revízióra. Az új választási törvény alapján — ugymond — bejuthat a magyar parlamentbe husz szocialista képviselő, aki megakasztja a parlament működését. Kéri a Házat, hogy tüzze napirendre a törvényjavaslat tárgyalását.

A Ház nagy többsége hozzájárul *Nagy Emil* indítványához.

Ezután áttértek a napirendre. *Bizony Ákos*, *Molnár Jenő*, *Wekerle* miniszterelnök hozzászólásai után elfogadták részleteiben az ujonclétszámjavaslatot.

Ezután áttérnek az ujoncmegajánlási törvényjavaslat tárgyalására. *Bozóky Árpád*, *Ferdinándi Béla*, *Thály Kálmán*, *Nagy György* és *Wekerle* miniszterelnök felszólalásai után a javaslat úgy általánosságban, mint részleteiben elfogadták.

A gyors elfogadás már a kompromisszum eredménye.

A tisztek fizetésrendezése.

BÉCS, jan. 24. A király elfogadta a hadügyi miniszternek a tisztek fizetésrendezésére vonatkozó előterjesztését.

Fordulat a politikai helyzetben.

BUDAPEST, jan. 24. A politikai helyzetben ma nagy fordulat állott be.

A Ház ülése előtt tanácskozást folytattak *Wekerle*, *Andrássy*, *Kossuth*, *Jekeljalussy* és *Justh* és *Návay* házelnökök.

Utána *Andrássy Gyula* gróf belügyminiszter sokáig tanácskozott a disszidensekkel, akikkel sikerült fegyverszünetet kötni. Megállapodás történt arra, hogy a disszidensek megszüntetik a harcot nemcsak az ujoncjavaslat, hanem a házszabályrevízió tárgyalása alatt is.

A megállapodás politikai körökben nagy feltűnést kelt, ilyen kompromisszumra senki sem volt elkészülve.

Halálos végű kardpárbaj.

BUDAPEST, jan. 23. *Návay Emil* a Nemzeti színház volt művésze, ma kardpárbajt vívott *Brukk* magánhivatalnokkal. Az utóbbi halálosan megsebesült.

Minden a kihordás vagy szétküldés körül felmerülő panaszt levelezőlap vagy telefon útján szíveskedjenek nekünk bejelenteni.

A lesóványodást

meggátolja, a testet, a gyermek húsát egészségessé, erőssé fejleszti a SCOTT-féle Emulsio. Ez a szer a legjobb gyógyító és erősítő táplálék gyermekek részére és az Ön gyermekét is meggyógyítja, mint ahogy sok ezer gyermek fejlődését elősegítette. A gyermekeknek életkedvet kölcsönöz. Ha betegeskedik a gyermek, ugy azonnal adjanak neki

SCOTT-féle EMULSIO

Minden üvegben egyenlő finom, hatásos alkotórészekből összeállított SCOTT Emulsio van, mindig egyenlő, a tudományos világ előtt elismert adagokban.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50. fillér.
Kapható a gyógyszerárakban.

Felelős szerkesztő: *Korcsmáros Nándor*.
Szerkesztő és lapigazgató: *Murai Jenő*.

Fiumei első magyar rizshántoló-és rizskeményítőgyár részv. - társaság

F I U M E.

Különlegesség
FÉNYKEMÉNYÍTŐ
táblácskákban.

VÉDJEGY.

A vegyi tisztaságért a gyár kezkesedik.

A bankkamattal leszállítása dacára
5% netto kamatot

térít meg takarékbetétek és folyószámlakövetelések után

a FIUMEI KERESKEDELMI BANK

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ADRIA PALOTA FIUMBAN ADRIA PALOTA
(a törvényszerű tőkekamat-adóit sajátjából fedezi)

Rauschel Ferenc

első fiumei kézmű- és divatáruháza

a Corsón levő nagyarányu

árutermeit szíves figyelmébe

ajánlja ugy a helybeli közön-

ségnek mint a Fiumében és

környékén időző idegeneknek.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Estéknként kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdeté 9 órakor.

A
„Pannonia”
kávéházban

ma és minden este

MANCSU PALI

jeles verseczi cigány zenekara

hangversenyez.

Új műfestészeti-,
vegyitisztító- és mosó-intézet.

Brott Lajos

Fiume Via Germania, (Miculiné és Richtmann féle ház.)

Elvállal mindennemű tisztításokat, ugymint úri, női- és gyermek-ruhát, kelméket, keztűt, függönyöket és szőnyegeket, valamint butorszövetek, piperéket, kézimunkákat műfestészeti és vegyitisztítási czéből mérsékelt árak mellett.

Háztól és házhoz szállítás. Levelező-lap elégséges A n. é. közönség pártfogását kéri
Brott Lajos műfesto

Üveg- és porcellán-

raktáramat szép és

mesés olcsóságu tár-

gyakkal szereltem fel.

KORNICZAI G.

Via Governo 22. (Corso.)

Tanuló leány.

ki a magyar és német nyelvet bírja, azonnal felvétetik a Bagári és Lukács-féle női szabó üzletben Via Andrássy 30.

Magyar cég. Wellmann Testvérek Nagy választék

FIUME, Via del Pozzo 2. Telefon sz. 19.

vas-, szerszám-, konyhaberendezési és háztartási
cikkek dúsan felszerelt raktára olcsó árakon.

Takaréktűzhelyek! Kályhaellenzők! Széntartók! Mérlegek!

Krupp-féle Hazai gyártmányú losonczy
Berndorfi nickeledények. Excelsior zománzedények.

Gioacchino Brun olasz vendéglője.

Alla Città di Pisino
— FIUME, Via S. Girolamo. —
az idegenek kedvelt találkozóhelye nyitva van az éjjeli vonatok és gőzösök érkezésekor is. Már kora délelőtt kintinó reggelik és uzsonnák kaphatók olasz módra készített tésztával.

Olasz konyha, német konyha. Bel- és külföldi borok.
— Kintinó Kőbányai polgári sör. —
Előfizetők elfogadtnak.

Szíves pártfogását kér **Brun Gioacchino** tulajdonos.

GAMBRINUS-BUFFET

VIA LIDO, DANIEL-MOLO ATELLENÉBEN.

Van szerencsém Fiume város és környékének t. közönségével tudatni, hogy fenti cím alatt Fiumében gazdagon felszerelt **uzsonna-termet és álló sör- és borozót létesítettem.**

Raktáron tartok állandóan friss prágai füstölt hús külföldi élelmiszereket, naponta hozatok valódi bécsi vinstliket és azokat helyiségemben melegén is felszolgálom.

Szajer hizalt baromfiak, kacsák, libák, tisztán elkészítve, hidegen és melegén.

Sajtok, halkonzervek, főtt és sült édesvízi és tengeri halak, befőttek, gyümölcsök, csemegék állandóan raktáron.

A **kőbányai polgári serfőzde** sokszor díjazott és közkedvelt világos márciusi és barátságos csaprol mérve palackosított jégbe hűtve palackokban is árusítom. Bel- és külföldi boraim a legkintinóbbak.

Szakértelemmel rendezek bufetteket klubokban, családoknál, esküvőkön vagy magánosoknál.

Finom, előzékeny kiszolgálást biztosít **KUHN GYULA.**

Szent-István védjegyjű Dupla Maláta-sör palackokban.

Ha szereti az egészségét,
használgon kizárólag
aluminium konyhaberendezéseket

tiszta alumíniumféműből, a melyekkel fűtőanyagban 40%-ot takarít meg.
EGYEDÜLI FŐRAKTÁROS
LEONESSA VINCENZO
Via Andrássy 17. — FIUME — Via Andrássy 17.

A DREHER ANTAL-féle egyesült sörgyárak
résztulajdonosai.

(gyár Budapest-Kőbánya) FIUMEI FŐRAKTÁRA.

Iroda: Ürményi-tér 6. — Telefon szám 22.
Jégyár: Canale-utca, Steinmann-ház.

GYÓGYHATÁSÚ
DUPLA MALÁTA SÖR

Orvosok által ajánlott gyógyító hatású sör. A sör hetenként 25 majolika palackot tartalmazó eredeti ládákban érkezik frissen a gyárból. — Ezen kintinó sörön kívül állandóan raktáron van kivitelű és márciusi sör, 1/4, 1/2 és 1 hl-es hordókban és 50 fél literes palackot tartalmazó eredeti ládákban.

Vendéglősök rendelésre barna dupla maláta sört is kapnak. — Bárhova házhoz is történik szállítás.

DETAIL ELÁRUSÍTÁS: minden jobb fűszer- és csemege-üzletben.

Mindenkor friss csapolás:
Főképviselet: Rupnik Emil, Ürményi-tér 6.

KURZ FRIGYES
szobafestő
czimfestő és mázó,

Vicolo del Pino 9.

Elvállalok szoba- és díszletfestést, mázóást a legegyszerűbb kiviteltől a leggazdagabbig.

Fa-, bádóg-, vász-on- és üveg-cimtaflák készítését a legmodernebb kivitelen a legolcsóbb árak mellett.

A n. é. közönség szíves pártfogását kéri

mely, tisztelttel
KURZ FRIGYES
Vicolo del Pino 9. szám.

Cinematograf „EDISON”
Mozgófénykép-terem
VIA FIUMARA 2. SZÁM.

A legszebb és legtökéletesebb vetítési szerkezettel.

Villanyosan szellőztetett s kényelmes ülésekkel berendezett nézőtér.

Állandó előadások d. u. 1/25-től kezdve.

Állandó bérletjegyek is válthatók a pénztárnál.

FABRO GIUSEPPE
Via Governo — FIUME — (Corso)

Késes és köszörűs
dus raktárral a legjobb minőségű késárkban és mindennemű vágószerszámban.

Nikkelvezés és villanyerőre berendezett műhely.

Lokey kávéház
ABBAZIA.

Reichsstrasse, a kurpark átelennében.
Magyarok kedvenc találkozó helye.

Figyelmes kiszolgálás.

PENSIO STEINACKER
ABBAZIA
A WANDLBAHN KÖZELÉBEN.

Kitünő KOSER konyha.

Elegáns balkonos szobák gyönyörű tengeri kilátással.

Családok részére nagy kedvezmény

Mérsékelt árak. Figyelmes kiszolgálás.

A magyarok legkedveltebb pensiója és étterme a

SLATINA
étterem és pensio
ABBAZIABAN

szemben a Slatina fürdővel.
Gyönyörű arnyas kert. — Kintinó konyha. —
Tiszta italok. — Mérsékelt árak.

Pensió Vier Jahreszeiten
ABBAZIA.

Előkeli és kellemes otthon, pazar kényelemmel beredezve, nagy arnyas kerttel. Fürdők a házban.

Kitünó konyha.
Mérsékelt árak.

Hotel Pension Herkules
ABBAZIA.

Modern kényelemmel berendezett ház a molóval szemben. — Hires konyha. Családok részére mélyen leszállított árak.

E lapra hívalkozók kedvezményben részesülnek.
Tulajdonos: Wilsch Albert

„PORKERT”
főnyképészeti műterme
ABBAZIABAN, a Slatina fürdő mellett.

Kitünó felvételek a nap bármely szakában.
Első és legjobb hírnevű óráüzlet

Szálloda és pensio Ertl
ABBAZIA.

Reichsstrasse. A kurpark mellett.
Tulajdonos: Trotter Viktor.

A magyarok legkedveltebb lakhelye.
Kitünó és elismert konyha.
Előzékeny kiszolgálás. Mérsékelt árak.
KIADÓTULAJDONOS: „A TENGERPART” LAPKIADÓ VÁLLALAT.

Villa Dražica
Abbazia.

Szép fekvés, kilátással a tengerre.

Kényelmesen berendezett szobák
= MÉRSÉKELT ÁRAKON. =

„Antoniushof”
ABBAZIA, Reichsstrasse.
(KÖZVETLEN A KURPARK MELLETT.)

Kellemes otthon családok és magánosok részére.

Modern butorzatu, szép barátságos szobák.

Villanyvillágítás. Mérsékelt árak.

Nattich Henrik
FIUME, Corso.

Chronometer és műórás.
Genfi és Glashütte-féle angol különlegességi gyártmányok.

Mignon Pensio
Volosca (a moló melletti)

A legszebb és legkényelmesebb otthon Voloscában.

Figyelmes kiszolgálás.

Mérsékelt árak.

Rákóci vendéglő
Az új kivándorlási palotával szemben.
Valódi magyar konyha.

Ebéd és vacsora 20 forint.

Kényelmes hely társas kuglizók részére. Gyönyörű kerthelyiség.
Tisztelettel
GULYÁS LÁSZLÓ, vendéglős.